

Broj: 01-50-4-986- 20 /20

Sarajevo, 4. 12. 2020.

ČLANU

PRIVREMENE ISTRAŽNE KOMISIJE PREDSTAVNIČKOG DOMA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BiH ZA UTVRĐIVANJE STANJA U PRAVOSUDNIM INSTITUCIJAMA BiH

**Damiru Arnautu, Zukanu Helezu, Mirjani Marinković-Lepić, Zlatanu Begiću, Almi Čolo,
Draganu Mektiću, Branislavu Borenoviću i Miri Pekić**

Na osnovu člana 35. st. (1) i (2) Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, br. 79/14, 81/15, 97/15, 78/19 i 26/20), zaključka s 2. hitne sjednice Predstavničkog doma o formiranju Privremene istražne komisije Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH za utvrđivanje stanja u pravosudnim institucijama BiH, održane 14. 6. i 26. 6. 2019, i zaključka o potvrđivanju imenovanja članova Privremene istražne komisije Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH za utvrđivanje stanja u pravosudnim institucijama BiH, usvojenog na 8. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 15. 5, 19. 5. i 20. 5. 2020, sazivam **20. sjednicu Privremene istražne komisije Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH za utvrđivanje stanja u pravosudnim institucijama BiH (u daljnjem tekstu: Privremena istražna komisija).**

Sjednica će biti održana **u utorak, 8. 12. 2020**, u zgradi Parlamentarne skupštine BiH, u **sali 2 na drugom spratu**, s početkom u 13 sati.

Za sjednicu predlažem sljedeći

DNEVNI RED

1. Usvajanje Zapisnika 18. sjednice;
2. Saslušanje svjedoka:
 - predstavnika Društva novinara BiH, Fedžada Forte;
3. Tekuća pitanja.

Pozivamo Vas da sjednici obavezno prisustvujete.

U slučaju potrebe, možete kontaktirati sekretare Privremene istražne komisije Igora Bajića ili Sonju Abdulovski na broj telefona: 033 286 068 ili na e-mail adresu: igor.bajic@parlament.ba ili sonja.abdulovski@parlament.ba.

S poštovanjem,

**Predsjedavajući Privremene istražne komisije
Damir Arnaut**

Dostaviti:

- naslovu
- a/a

Broj: 01-50-4-986-20/20

Sarajevo, 8. 12. 2020.

ZAPISNIK

20. sjednice Privremene istražne komisije Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH za utvrđivanje stanja u pravosudnim institucijama BiH

Sjednica Privremene istražne komisije Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH za utvrđivanje stanja u pravosudnim institucijama Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Komisija) održana je 8. 12. 2020, s početkom u 13 sati.

Sjednici su prisustvovali članovi Komisije, Damir Arnaut, Mirjana Marinković-Lepić, Branislav Borenović, Alma Čolo, Mira Pekić i Zukan Helez.

Sjednici nisu prisustvovali članovi Komisije, Dragan Mektić Zlatan Begić.

Sjednici su, također, prisustvovali: Zoran Žuža i Enver Bogučanin iz Sektora za odnose s javnošću i Igor Bajić sekretar Komisije te predstavnici medija.

Komisija je jednoglasno usvojila sljedeći

DNEVNI RED

1. Usvajanje zapisnika 18. sjednice;
2. Saslušanje svjedoka pred Privremenom istražnom komisijom Fedžada Forte, predstavnika Društva novinara Bosne i Hercegovine;
3. Tekuća pitanja.

Ad. 1. Usvajanje zapisnika 18. sjednice.

Zapisnik 18. sjednice jednoglasno je usvojen.

Ad. 2. Saslušanje svjedoka pred Privremenom istražnom komisijom Fedžada Forte, predstavnika Društva novinara Bosne i Hercegovine

Komisija je saslušala svjedoka koji je upozorio na trend rasta pritiska iznio vlastita zapažanja i upozorio na trend rasta pritiska, prijetnji i napada na novinare i medijske slobode u Bosni i Hercegovini.

Također, istakao je da napadi na novinare predstavljaju ozbiljno kršenje ljudskih prava, ne samo zato što su usmjereni na pojedince koji obavljaju svoj posao, već i zbog toga što uskraćuju

građanima pravo na dobijanje pravovremenih i tačnih informacija, a time ograničavaju i slobodu javne riječi, bez koje nema demokratskog društva.

Naglasio da nosioci funkcija u pravosudnim institucijama Bosne i Hercegovine trebaju biti svjesni da je njihov rad podložan ocjenama javnosti, smatrajući da pravosudne institucije trebaju pokazati veći stepen tolerantnosti prema novinarima.

Nadalje, upozorio je na to da pojedina tužilaštva i sudovi ne daju pravovremene i adekvatne informacije o određenim postupcima, te da je praksa zatvaranja sudskih postupaka za javnost u suprotnosti sa važećim međunarodnim konvencijama iz ove oblasti.

Naveo je i brojne prijetnje i napade na novinare te obustave sudskih postupaka povodom tih napada, koji doprinose stvaranju prakse nekažnjavanja za takve napade, pritom izazivajući i osjećaj straha među novinarima.

Na kraju svjedočenja istakao je potrebu za stalnim dijalogom između udruženja novinara i pravosudnih institucija BiH koji može doprinijeti adekvatnim zakonskim rješenjima, kojima bi se postigla sloboda medija i veća zaštita novinarske profesije.

Saslušanje svjedoka u cijelosti, sadržano je u neautoriziranom transkriptu tonskog zapisa sjednice koji je sastavni dio ovog zapisnika.

Ad. 3. Tekuća pitanja

S obzirom da nije bilo materijala za razmatranje u okviru tekućih pitanja, sjednica Komisije završena je u 14 sati.

Sekretar
Privremene istražne komisije
Igor Bajić

Predsjedavajući
Privremene istražne komisije
Damir Arnaut

NEAUTORIZIRAN TRANSKRIPT
20. SJEDNICE PRIVREMENE ISTRAŽNE KOMISIJE PREDSTAVNI KOG DOMA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE
ZA UTVRĐIVANJE STANJA U PRAVOSUDNIM INSTITUCIJAMA BiH
održane 08.12.2020. godine

PREDSJEDAVAJU I
DAMIR ARNAUT

Dobar dan, u interesu vremena da počinemo odmah na vrijeme. Evo i Brane je tu, tako da uvodno odmah sada riješimo s obzirom da imamo kvorum i za rad i za odlučivanje. Otvaram 20. sjednicu Privremene istražne komisije Predstavničkog doma za utvrđivanje stanja u pravosudnim institucijama BiH.

Za današnju sjednicu predložen je idući dnevni red:

D n e v n i r e d

1. Usvajanje zapisnika sa 18. sjednice
2. Saslušanje svjedoka predstavnika društva novinara Fedžada Forte,
3. Tekuća pitanja

Otvaram raspravu o dnevnom redu ima li prijavljenih.

S obzirom da nema u skladu sa poslovnikom, konstataujem da je dnevni red kako je predložen usvojen i prelazimo na prvu tačku dnevnog reda,

Ad.1. Usvajanje zapisnika sa 18. sjednice

Prijedlog zapisnika ste dobili. Otvaram raspravu. Nema prijavljenih. Ko je za usvajanje ovakvog zapisnika? Usvojen je jednoglasno. Prelazimo na drugu tačku dnevnog reda

Ad.2 Saslušanje svjedoka pred Privremenom istražnom komisijom predsjednika Udruženja novinara, Fedžada Forte,

Gospodine Forto hvala na dolasku, hvala na saradnji koju ste time iskazali svojim dolaskom i u skladu sa ustaljnom praksom komisije ja u vas zamoliti da se iz svog ugla, medijke struke ostvrnete na, ne toliko stanje u pravosu u u BiH, u nekom opštem smislu kako to ina e rade sudije, tužioci i predstavnici pravosudnog sektora, ve stanje u pravosu u sa stanovišta novinarske struke, problemi sa kojima se eventualno suo avate, eventualani prijedlozi za poboljšanja i bilo šta što vi smatrate da je važno sa tog aspekta. Prije vas smo saslušali dva svejdoka, iz dva strukovna udruženja i imamo neku sliku i vi ete je sigurno dopuniti. Hvala još jednom na dolasku i izvolite. Nakon većeg izlaganja ja u otvoriti pitanja za lanove komisije. Izvolite.

FEDŽAD FORTO

Hvala vama, najprije da se zahvalim svim lanovima komisije posebno vama gospodine Arnaut, na ovome pozivu da svjedo im kao predstavnik najstarijeg medijskog profesionalnog udruženja u zemlji. Samtramo da je Parlamet za dijalog s predstavnicima medijske zajednice kao svojevrsnog glasa javnosti i temelja slobode izražavanja. Samo me usobnom saradnjom i uvažavanjem možemo unaprijediti stanje medijskih sloboda u zemlji, a nikako neutemeljenim medijskim optužbana. BiH je trenutno 58 na indeksu slobode medija bez granica i za utjehu je da je najbolje rangirana od zemalja u okruženju, uklju uju i lanice EU kao što su Hrvatska, Ma arska ili Bugarska. U tom smislu društvo novinara BiH je ove godine ve imalo uspješnu saradnju sa parlanetarnim skupštinom BiH u kojoj je organiziralo arhivsku izložbu u povodu jubileja 75 godine postojanja. Veliku zahvalnost za održavanje tog doga aja dugujemo zamjeniku predsjedavaju eg Predsjedni kog doma, gospodinu Denisu Zvizdi u kao i Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH. Ono što e biti glavna teza mog današnjeg izlaganja, potkrijepljenog izvještajima o napadima na medje u 2020 godini jeste da neadekvatno presporo ili nikakvo sankcioniranje napada na novinare stvara plodno tle za nove napade, koji su iz godine u godinu ne samo sve aš i nego sve brutalniji, uklju uju i slu aj pokušaja ubijstva kolege Kova evi a, u Banja Luci 2018 godine. Takav trend može imatti nesagledive posljedice po stanje slobode izražavanja kao jednog od glavnih stubova demokratskog društva.

Sa druge strane usprkos svemu imamo i svijetle primjere kada su predstavnici insitucija za sprovo enje zakona shvatili važnost slobode medije, stali na stranu medija pozivaju i pritom na Evropsku povelju ili praksu evropskog suda za ljudska prava.

I ako su mediji kao i cijeli svijet u 2020 godini morali da se suo avaj sa problemom ponademije korana virusa, kako egzistencijenom tako i u profesionalnom smisluna žalost napadi na predstavnike medija u našoj zemlji nisu prestajali, kao ni loši primjeri sudske prakse. Slu ajeve emo u izvještaju kazati hronološki, uz napomenu da su u proteklih sedam dana obavljene razgovori sa akterima ovih slu ajeva koji su dali izjave na osnovu posljednjih informacija koje su imali o tim svojim slu ajevima.

Krenu u redom od toga da je novinska agencija Patria prijavila 04. februara da je bila izložena jakim i ciljanim hakerskim napadima koji su prema mišljenjima stručnjaka imali za cilj onemogućavanje objave vijesti agencije Patria do krejnjih korisnika. Patria je prijavila slu aj Federalnoj upravi policije, odjelu za ciber kriminal koji je izvještaj porosljedio tužilaštvu Kantona Sarajevo koje prema navodima kolega iza Patrie nikad nije poduzelo ništa,

Kantonalni sud u Sarajevu u februaru donosi odluku da u sluaju prijetnje policijskog službenika direkcije za koordinaciju policijskih tijela Nermina Džafića u sudu BiH upu enim novinaru Avdi Avdiću, citiram. „, ho eš da vidiš kako ja karam“ nije bilo bilo ozbiljne prijetnje novinaru.

Šef predstavništva RS u Rusiji Duško Perović, upu uje ozbiljne prijetnje redakciji portala Kapital.ba, a uredniku Siniši Vukeli u prijeti da e „završiti“ zbog pisanja o Investitoru Rašidu Serdarovu. Policija izvještaj prosljedila banjaluku tužilaštvu koje je na isteku zakonskog roka odbacilo tužbu protiv Perovića. Redakcija Kapitala se žalila tužilaštvu na tu odluku, ali odgovora na tu žalbu još uvijek nema.

Dvije osobe povezanje sa kriminalnim miljeom upadaju 14. aprila u redakciju portala Faktor, zbog teksta o paljenju automobila. Ovaj slu aj također, nije dobio sudski epilog i kako je policija stala u zaštitu novinara, sa inila izvještaj, a zamjenica glavnog urednika dala iskaz policiji.

Mislim da ova afera Respirator, o kojoj se puno pri a, ona ima jedan drugu ugao novinarski, kolegica koja je inicirala to sve pa, malo sam tu odvojio jedno šire poglavlje.

Slu aj otkirvanja afere respiratori bio je ne samo politički ve i medijski doga aj godine. Na početku da evidentiramo da su direktor Federalne uprave Civilne zaštite, gospodin Fahrudin Solak i njegova pomo nica Sanita Alagić u izjavama za medije koristili instrument prijetnje krivi nim prijavama kako bi zaustavili medije u izvještavanju o ovoj aferi. Kao što emo vidjeti prijetnje krivi nim prijavama dosta su est metod u pokušaju da se zastraše mediji. Brzo nakon razbuktavanja atere, na udaru se našla naša kolegica novinarka portala Fokus, Semira Degermendžić koja je prva otkirila aferu, ali isto tako i novinari portala Raport. Na društvenim

mrežama je kružio klip anonimnih autora, u kome se izme u ostalog govrilo za kolegicu Degermendži , da iz njenog pera izlaze najgore neistitine, da ono što je ona otkrla nisu afere nego naru eno novinarstvo od strane jedan politi ke partije itd. Kolegica Degermndži danas kaže da je Federalna uprava policije reagirala promptno i prosljedila izvještaj nadležnom tužilaštvu, da su novinari dali izjave u FUP-u da je FUP novianrima pružio zaštitu nakon procjene da im je potrebna, ali nemaju informacije da je tužilaštvo ikad išta poduzelo.

A policijska stanica Novo sarajevo kao teritorijalno nadležna tek nakon etiti mjeseca od ovih doga aja pozvala je novinarku Degermendži da iskaz i donese dokaze.

Sli no kažu i kolege s portala Raport koji je isti u da su zajedno sa novinaarima Fokusa išli u FUP i isti u korektan odnos na koji su tamo naišli. I u Raportu nemaju nikakvih informacija da li se nadležno tužilaštvo ikada oglasilo, odnosno dali je prihvatilo ili odbilo pokrenuti slu aj. Sasvim suprotno, novinari Raporta navode slu aj da su dobili krivi nu prijavu iz OSE zbog teksta o aferi Diploma. Novinarka koja je radiala tekst morala je oti i odmah na ispitivanje u tužilaštvo BiH koje je ekspresno reagiralo.

Ovakvo ponašanje pravosudnih institucija možemo s punim pravom osuditi kao dio napada na medijske slobode. Umjesto da su oni ti koji štite slobodu izražavanja, jedan od stubova demokratije stavljaju se u službu onih elita kojima je cilj sprije iti javno objavljivanje o sumnjivima radnjama. Ove prijetnje krivi nim prijavama, zna i ovo nije bio jedini slu aj koristio ih je i Fikret Prevljak, navode i to kao jadan od razloga za smjenu, direktorice, TVSA Duške Juriši , navodno postojanje krivi nih prijava protiv nje što se pokazalo apsolutno ne ta nim. Nevjerovatnih dvije godine nakon demonstravcija dijela boraca i napada na novinara Klix-a i Aljazeera op inski sud u Sarajevu ove godine donio presude napada ima zbog krivi nog dijela nasilni kog ponašanja. Po šest mjeseci zatvora uvjetno.

Urednica portala E-trafika iz Banja Luke, Vanja Soki nakon izvještaja o migranitima dobila je putem Facebooka prijetnje smr u, od poznatog kriminalca iz Bratunca, Goran Živanovi a. Prijetnje su odmah prijavljene policiji, Živanovi je brzo prona en i priveden. Me utim šok je došao kada je nakon nekog vrmenena banjalu ko tužilaštvo odustalo od optužbe Živanovi u uz obrazloženje da su njegove prijetnje smr u bile izražavanje stava. O ovom genijalnom stavu, svjetsku javnost upoznali su Reporteri bez granica.

Dalje slu aj, sve su iz ove godine i idemo hronološki, kako su se dešavali. Predsjedavaju i opštinskog vije a Lukavac Mehmed Sulji , nakon verbalnog sukoba tokom julske sjednice s

na elnikom Edinom Deli , okrenuo se prema snimatelju RTV Lukavac kome se obratio rije ima „ razbi u ti ja tu kameru ...“ uz opasku da ne smije snimati jer je rije o privatnom razgovoru da i za to treba imati dozvolu Opštinskog vijeća. Služaj nije dobio sudski epilog i ako je policijska uprava sačinila izvještaj. Sud je ocjenio da se radi o incidentu koji ne bi trebao imati sudski epilog, a u međuvremenu se predsjedavajući i opštinskog vijeća javno izvinuo.

Ovo poglavlje o postupanju pravosudnih institucija završimo odlukom Kantonalnog tužilaštva KS, odnosno tužiteljice Sanite Imamović od 20 novembra da se ne može provoditi istraga protiv Huse esira i Muamera esira, zbog krivih djela laka tjelesna povreda. Prema njihovom obazloženju ne postoje osnovi sumnje da su prijavljene osobe počinile krivična djela. Jer je, kako se navodi o igledno da se to djelo nije dogodilo. Podsjetimo da se već, uvenim napada na kameru, Predsjednik opštinskog odbora SDA Novi grad, Huse esira, dogodio još u martu 2019 godine, nakon pisanja Žurnala o poslovanju njegove firme Bosnaplast. Što znači da je kantonalnom tužilaštvu trebalo nevjerovatnih godina i po dana da donese odluku o služaju koji je detaljno snimljen kamerom.

Da zaključimo ovo poglavlje, navodima iz našeg nedavno saopćenja. Društvo novinara BiH već dugo upozorava na, ne samo sve uistinu napade na predstavnike medija u BiH već upravo na neadekvatno ili nikakvo sankcioniranje napada koji je jedan od uzroka tih napada. Zahvaljujući i takvoj kaznenoj politici na novinare, stvorena je atmosfera da je napad na njih bezmalo društveno poželjno ponašanje. Ne treba trošiti riječi na to kakve to posljedice može imati na slobodu izražavanja koja je jedan od stubova demokratskog društva. Na kraju postavljamo pitanje do kada će trajati ovakva politika ne kažnjavanja napada na novinare. Da li dok se dogodi ono najgore?

Evo neki pozitivni primjeri kada je u pitanju pravosudna praksa. U zadnjem poglavlju izvještaja osvrnemo se na pozitivne slučajeve rada pravosudnih institucija koje su uglavnom zabilježene u Zeničko Dobojskom kantonu. Koji je tako ispao lider u odbrani novinarskih sloboda. Jedan od svijetlih primjera je reakcija službenika Ze-Do kantona na služaj prijetnji smrću u bivšem dopisniku Dnevno-avaza iz Zenice, Dini Pašaliću u policija je identificirala dvadest-trogodišnjaka kao osobu koja je uputila prijetnje smrti preko lažnog instagram profila, a sudski postupak protiv njega je u toku. Najviše poslao sudstvu Ze-Do kantona kada su u pitanju predmeti koji su uključivali novinare dali su slučajeve gradonačelnice Visokog, Amre Babić, njenih saradnika i članova porodice i lokalnih medija u jednom slučaju protiv Federalne televizije. Prije nego navodimo ovogodišnje slučajeve koje je gradonačelnica Babić sve izgubila da napomenem da jednom od ranijih slučajeva

njen sin, Muhamed Babi presu en na osam mjeseci zatvora uvjetno zbog prijetnju upu enih novinara lokanog portala Visoko co.ba, Adnanu Jašarspahi u koji je kriti ki pisao o radu lokane uprave. Muhamed Babi je opasne prijetnje, ulju uju i to da zna gdje Jašarspahi stanuje da su mu testiti previše narasli da ih treba skratiti, upu ivao apalikacijom Viber da bi zaustavila kriti ko pisanje portala Visoko co.ba gradona elinica Babi je pokrenula niz sudskih postupaka. Važno je istaknuti da su u produženje presude od 23. 07 2019 godine u kojem je odbio tužbeni zahtjev, gradona elnice Babi zbog klevete novinara Jašarspahi a, suduja op inskog suda Avdija Avdi pozvan je na praksu Evropskog suda za ljudska prava i evropsku konvenciju. Zbog važnosti onoga što je uradio sudija Avdi u ovom slu aju citira emo njegove klju ne stavove. To je Damire ono što smo s vam razgovrali, zna i citiram presudu koju ovdee imam i ovo je provi slu aj koji ja znam, možda ja ne znam za neki drugi slu aj da je, neki sudija donio presudu citiraju i, doslovno praksu evropskog suda za ljudska prava kada je sloboda medija u pitanju. U konkretnom slu aju na elnica je javna li nost kako proizilazi iz prakse evropskog suda malo je prostora unutar lana 10. stav 2. konvencije za ograni avanje politi kog govora ili debate i pitanjim od javnog interesa. Šta više granice prihvatljivog kriticizma šire su kada su u pitnaju javne li nosti kao što su politi ari, nego što su privatn lica

Javne li nosti se nizbježno i svjseno stavljaju pred ocejnu javnosti, a njihove rije i i djela su izloženi pažljivom oku javnosti i zbog tog moraju pokazati ve i stepen tolerancije. Ja mislim da je ovo nešto što bismo svi mi i novinari, a i ljudi s ove strane, kažem barkade morali da zama. Ove godine gradina elnica Babi je nastavila gubiti slu ajeve, propala je njena strategija da njeni postupci mogu srušiti kritiku. Tako je 28. januara tužilaštvo Ze-do kantona obustavilo istragu protiv Adnana Jašarspahi a zbog, navodnog širenja rasne ili verske mržnje.

Ostavi u ovo u arhivi ne u detaljno itati. Novi poraz je pred pravosu em doživio i njen sin Muhamed Babi kome je za ove prijetnje smr u odbijena žalba. Ne dugo po tom gradona elnica Babi odnosno njena, šefica kabineta gube slu aj i protiv RTV FBH. Na kraju ovi slu ajevi Ze-do kantona posbno obrazloženje presude sudije Avdije Avdi a trebalo bi da budu primjer stavljanja pravosu a u zaštitu slobode javne rije i bez kojeg nema demokratskog društva. Sudija Avdi nam je svima pokazao put kojim trebamo i i posebno ako se zaklinjemo u evropske integracije i evropske vrijednosti. Jednostavno, kako je to pokazao sudija Avdi trebamo ih po eti primjenjivati. Od svega navedenog, samtramo da je potrebno izme u novinarskih i porfesionalnih udruženja, zakonodavnih tijela i akademske zajednice kako bi se što prije pronašla adekvatna

zakonska i druga rješenja kojima bi se novinari zaštitili od sve u stalijih napada i na taj na in odbranila sloboda izražavanja demokratskog društva. Hvala vam na pažnji, nadam se da nisam bio preduga ak.

DAMIR ARANUT

Hvala vam, na ovom izlaganju pogotovo ove slu ajeve koje ste spominjali, manje više su svi spomenuti u medijim, ali je izuzetno koristio da se sve to posloži ovak oan jednom mjestu i zaista je zabrinjavaju e pogotovo što iz svega ovoga proizilazi da raste, rastu i ataci na novinare i pritisci od strane pravosudnih organa na medije u protekloj godini. Tako da u svakom slu aju hvala na ovom izlaganju. I otvaram raspravu, dajemo rije ko se javlja.

Nema prijavljenih, mogu ja po eti, ovo me interesuje, u OSCE-ovom izvještaju, tre i godišnji izvještaj, o odgovoru pravosu a na korupciju, sindrom nekažnjivosti koji je objavljen prije par sedmica, osim ogromne pažnje koja je posve ena problemima koji se ti u konkretno pitanja u pravosudnim institucijama u BiH, širom BiH u oba entitea itd, jako puno pažnje je posvetio OSCE, isklju ivo zato što je to i njihova misija, odnosno stanje sloboda medija u svjetu, puno pažnje su posvetili onome što su oni nazvali averzijom prema medijima, averzijim prema sudu javnosti koje iskazuju pravosudne institucije u BiH i posebno je podcrtano tužilaštvo BiH, ali tako er se ukazalo na sud BiH, možete li nam re i sas tanovišta struke, malo više o tome sa kojim se konkretno problemima mediji susre u. Ne treba sad ponavlja ti ono što i mi znamo iz medija, apel tužiteljice Tadi da istraživa ki novinari ne objavljuju svoje nalaze nego da ih donesu tužilaštvu. Nego onako konkretne primejer iz svakodnevne prakse, ima li bilo kavog favoriziranja pojedinih medija od strane ovih institucija, pristupa i tako dalje, jer onda bi to ako ima radilo se onekom podobnom ili je otvoreno za sve.

FEDŽAD FORTO

Ja sam tu sad samo jedan pojedinac, tu bi trebalo uklju iti ljude iz drugih medija, pa da neko kaže ja sam bio uskra en za pravo.

DAMIR ARNAUT

Govorim sa stanovišta stukovnog. Ako vi imate saznanja

FEDŽAD FORTO

Trenutno ono što stvara najveći i problem, i što možda stvara averziju javnosti prema institucijama za provođenje zakona. Posebno sudovima i tužilaštvu, a oni su dosta konzervativni kada su u pitanju odnosi s javnošću. Veoma često njihove osobe koje su zadužene za glasnogovornika ili službenika za informisanje vrlo često su, novinarski da kažem, beskorisni. Oni su tu više u formi nekog sekretara nego ko prima možda pitanja na koje novinari ne dobiju odgovor ili dobiju prekasno ili dobiju neupotrebljiv odgovor. Novinari su veoma često prinuđeni da traže neke zaobilazne kanale da bi došli do zanimljivih informacija kada je u pitanju rad pravosudnih institucija. Na žalost dosta je toga tu uloženo, ja znam da je međunarodna zajednica jako puno sredstava uložila, i OSCE, vršile non-stop obuke da predstavnici za javnost tih institucija djeluju drugačije. Međutim može li taj njihov ustroj, takav kakav jeste, da oni ne mogu davati izjave bez obodjenja predsjednika suda ili predsjednika tužilaštva o kojoj već instituciji govorimo. Ima tu i naravno i pozitivnih primjera. Recimo tužilaštvo KS je utvrdilo otvorenost. Da kažem primjer kako bi tužilaštvo trebalo da bude otvoreno, dostupno da je ta osoba zadužena, a za odnose s javnošću, dostupna vama 24 sata. Dok imate sudove i tužilaštava gdje ne možete dobiti informaciju, nema šansi. Onda su i te njihove web stranice dosta ne ažurirane, beskorisne, ne samo za novinare, mislim i za neku širu javnost. Ne znam da li sam vam dao odgovor koji ste tražili ?

DAMIR ARANUT

Kakav je pristup, imate li primjera iz prakse u smislu praćenja suđenja, ili dobivanja na uvid optužnica. Da li je to otvoreno za medije generalno ili je to na nekom ad hoc principu.

FEDŽAD FORTO

Ja mislim da je ovo drugo što ste rekli na nekom ad hoc principu, zavisi od suda do suda od tužilaštva do tužilaštva, imamo složeno uređenje države i ne možemo da pobrojimo koliko imamo tih tužilaštava i nije praksa ujednačena.

DAMIR ARANUT

U tužilaštvo BiH, OSCE je u svom izvještaju njih izdvojio?

FEDŽAD FORTO

Kolega koji neposredno prati to bi mogao dati bolji odgovor od mene, dosta zavisi, od onoga koje na elu institucije. Kada je tu zatvoreno, pada. Recimo odgovore koje dobijamo iz tužilaštava više nisu upotrebljivi kao što su nekada bili. isto su to, protoklarane informacije ili one najnužnije. Sutra e biti prvo r ište u predmetu XY protiv XY i to je to. Ne možemo u i u sadržaj optužnice, ne možemo ako im neko nije dao zeleno svjetlo da to urade. Zna i nismo u prilici da 24 sata dobijemo pravu informaciju o slu ajevim procesima koji javnost najviše zanimaju.

DAMIR ARANUT

Samo konkretno pra enje porocesa to je zaista bitno za transparentnost.

FEDŽAD FORTO

Vi možete pratiti proces ...evo kolegica ho e nešto da kaže.

KOLEGICA /iz publike, odmaknuta od mirofona/

Mi imamo dvije opcije, da odemo u sud ili tužilaštvo, pratimo su enje i nemaog mogunost da snimamo. I druga mogunost je da nam daju 10 minuta svog materijala iz kojih mi ne možemo ništa izvu i, jer se ništa ne dobije iz toga.

Kolege iz agencija nešto i mogu. Sjede pišu pa nešto i napišu. Mi koji radimo za elektronske medije nama je to neupotrebljivo, jer televizija, radio nam to ništa ne zna i cijeli dan da sjedimo, kad slušamo ta neka svjedo enja, poslje na televiziji. Nije to vjerodostojno kada ja sjedim i pri am, pri am,agencije i može pro i. Za sve ostale medije to je neupotrebljivo.

KOLEGICA /iz publike, odmaknuta od mirofona/

Velika je mogunost greške, jer pišemo pa je hvatamo bilješke na papir možemo napraviti raznorazne greške, ljudi smo ...

FEDŽAD FORTO

Usprkos svim tehni kim napretcima mi radimo kao prije 100 godina.

DAMIR ARANUT

Mislim, dobili smo dosta tih informacija, to je ono što je meni trebalo. Ovo su izme u ostalog i razlozi zbog ega cijela ova komisija, ne samo ja kao predsjedavaju i, na kosntituiraju joj sjednici samo zauzeli ovaj pristup. Da e ovo bi ti maksimalno jedan transparentan rad, evo na ovakav na in, kamere su tu svo vrijeme i mislim da nema dileme da smo se jako dobro pokazali na tom polju, transparentnosti. To je jako bitno radi povjerenja javnosti u ovaj itav proces. Hvala još jednom na ovom odgovoru i na ovim intervenicijama. Gospodin Helez se javio. Izvolite

ZUKAN HELEZ

Ja bih jedno pitanje postavio. Vi predstavnici medija vama je bitna inforacija da do nje do ete, u ode enom momentu kada je ona najbitnija onome ko konzumira to, kome prenosite. Da li ima diskriminacije po osovu, što nije daleko od BiH i ovih zemalja u tranziciji da neki tzv režmski mediji su privilegovani u odnosu na druge medije da dobiju iformaciju, da je oni relativiziraju, i poslje kad je vi dobijete ona nije, toliko top koliko bi bila u onom prvom nekom vremenu kada je, tek završava ili neka press konferncija ili neka sjednica ili ovdje konkretno na sudu su enje koje je za javnost prili no atraktivno. Ne znam jeste li shvatili?

FEDŽAD FORTO

Shvatio sam samo, pošto je ovo o radu pravosudnih institucija, ne raspolkažem nekim konkretnim informacijama, nisam istraživao u tom pravciu da li nek isud favorizira neki medij. Naravno ako bude potrebno mogu istražiti. Pa donijeti onda podatke o tome. Naravno generalna je pojava da svako favorizira neke „svoje“ to nije nikakva tajna. Možemo ih zvati opozicioni, ražimski, ovakvi onakvi. S jedne strane jaste to ne fer, trebalo bi svi mediji da su u jednakoj poziciji, jer svi smo u esnici u javnom nekom životu da imaju mogu nost da javno izraze svoj stav. Da zauzmemo da je vaš stav jednako važan kao gospo e olo ili gospodina Borenovi a ako ste iz razli ith političkih stranaka i da stavimo sve jednako na vagu. Ja, sad govorim li no o svom svakodnevno novinarskom radu, da tako pistupi, da je meni glas gospo e olo jednak vašem glasu. Dolazite iz pozicija i vlasti da vas, što se kaže pokušamo staviti na vagu. Naravno, a taj problem postoji i to je sad van novinarskog onoga. Mi kao Društvo novinara više radimo na strukovnoj zaštiti

novinara. Kada su u pitanju plasiranje lažnih informacija uvrede i slične stvari koje pojedini mediji rade, ja bih vas uputio na Vijeće za štampu kada su u pitanju on-line i printani mediji, preko njih možete te žalbe davati, a kada su u pitanju elektronski mediji, RAK ima tu komisiju. Društvo novinara i slične organizacije, mi nemamo taj neki mehanizam koji se očitovao u tim slučajevima pistrasnosti. Najveći fokus je na veći ož zaštiti novinara strukovnoj zaštiti, zaštiti njihovih prava, slobodi pristupa informacijama i slično. Ne znam da li ste zadovoljni s ovim što sam.

ZUKAN HELEZ

Ako je rad prvorski a konkretno, to svi znamo, ne znam koliko će ko priznati, evo ne u ovaj federalni dio, u Republici Srpskoj glavni javni servis utijecaj odlučujuć i ima vladajuću strukturu. Ukoliko se vrši suženje, informacija ide dozirano prema tom mediju i naravno, taj medij pošto ima utijecaj na pravosuđe, znači pod jednom šapom je taj medijski servis, pravosuđe i tu se završava.

FEDŽAD FORTO

Ne znam jesam li vas razumjeo? Da tu postoji sprega, politika, mediji, pravosuđe.

ZUKAN HELEZ

Da, u smislu da vašu struku uzmu nekoga ko je podoban i da ta informacija ide, a svi ostali su ...

FEDŽAD FORTO

Na žalost, sve što govorite je tačno. Kada su u pitanju napadi na novinare, da mi ako udruženje i druga strukovna udruženja izdamo saopštenje za javnost, nešto osudimo, tražimo zaštitu za nekoga, vidjete da je medij, koji je hipotetički sklon vašoj strani da ne bude objaviti, ako smo stavili u zaštitu nekoga ko je iz medija bliskog SDA ili obratno. Vrlo su rijetke situacije da se ljudi staju, da se kao medijska zajednica, 100% u slučaju napadana novinara. Možda kada je u pitanju kada je napada neki kriminalac, pripadnik neke mafije, kada nema to neku političku konotaciju. Ja jesam imao u svojoj politici koju praksu

ZUKAN HELEZ

Kolega vaš novinar ?

FEDŽAD FORTO

Da. Svi problemi društva reflektuju se i kod nas. Naše ova društva kao naša i postoja da bi podigli taj nivo standarda, taj nivo profesionalnosti. Nije problem, vjerujete mi da ima neki medij koji je sklon nekoj politici koju stranci. Vi znate, gospodin Aranut je živjeo u Americi, vi znate da pred svake izbore Washington post i New York times izdaju uvodnike u prilog demokratskoj stranci. I to je praksa koja je stara 100 godina i niko ne može reći da su oni zbog toga loš medij. Naprotiv, ali ako idete da neku politiku stranku favorizirate, onda iznesite argumente. Protivni ku stranu nemojte pljuvati, nemojte lažne informacije govoriti, nego nastojte istaknuti argumente pro et contra. Kada su u pitanju javni mediji, medij u kojem ja radim, vi zaista morate, kao postulat svog rada imati stavljanje na vagu podjednaki onoliko koliko može. Naravno vladajuća struktura je u prednosti, što drži ministarstva vlade i to, više se može slikati strane posjete, ako se promjeni vlast situacija može se tu promijeniti. Ali kažem barem nastojati elementarno biti profesionalno pošten i u medijima koji imaju određenu profiliranu ulogu u profesionalnu politiku na kojoj je strani, morate imati izgrađenu neku novinarsku kulturu. Iznijeti u argument za tu neku stranu stranuku a protiv, naravno da to bude argument a ne iznošenje nekih kvazi dokaza, ogovranje tražnje, izniženje nekih potpuno neistinitih i lažnih informacija. Ne zna da li sam vam

ZUKAN HELEZ

Otprilike. To sam pitao zato što /.....mikrofon udaljen/

FEDŽAD FORTO

Naravna stvar

NOVINARKA IZ PUBLIKE

...nije uključen mikrofon

DAMIR ARANUT

Ipak trebam neki red, znam da je specifi na sjednice, predsjednik društva novnara je tu, hajte da ostavimo možda za kraj neke komentare. Da nastavimo sada da članovima komisije. Hvala. Gospo a olo izvolite.

ALMA OLO

Ja mislim da se svi slažemo da je sloboda medija garant demokratskog društva i kada mediji izještavaju toku krivi nog postupka i o nekom kriv nom postupku moraju da poštuju taj balans između članova 6. Evropske konvencije koji garantira pravo na pravi an postupak, zaštitu optuženog i njegovih prava, presumpciju nevinosti, a i balans između članova 10 koji se odnosi na slobodu izražavanja. Me utim mene zabrnjava ovo što ste vi rekli da je sudija jedan pozvao se na konvenciju o ljudskim pravima, ma vjerujete, sudije i tužioci, ja sam napustila pravosu e prije 17 godina i tada sam, prije nego sam napustila educirana o Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i obavezu da sudije i tužioci, svojim aktima, kako tužila kim tako i preusdama pozivaju na evropsku konvenciju o ljudskim pravima, jer je ona po našem Ustavu priorite ima prednost, supremaciju nad doma im zakonodavstvom. I ne znam zašto to sudije ne rade, evo ovo je svijetal primjer, i u jednoj Zenici.

FORTO

Visoko.

ALMA OLO

Opoštinski sud u Visokom, ne znam zašto to sudije ne rade. Možeda vi zante razlog zašto je to tako. Mene zabrinjava i ovo što ste rekli neadekvatno sankcionisanje, napadi na novinare. Šta vi mislite šta je uzrok tome. Zašto sudovi neadekvatno sankcioniraju napade na novinare ako imaju dokaze, ako imaju sve zbog ega, jel to utjecaj politike na sudove ili je to nepoznavanje zakona, neprofesionalnost, nepoznavanje me unarodnih standarda, koje štite pravo novinara da izvještava blagovremeno i korektno o odre enom doga aju u cilju zaštite javnosti. Šta mislte daj e uzrok

tome. I htjela sam vas pitati, novinarka koje je objavila kupovinu diploma, neazkonitost oko diploma, rekli ste da je pozvana u tužilaštvo, ja bih to shvatila da a je pozvana da da iskaze da bi tužilaštvo.

FEDŽAD FORTO

Da mogu e

ALMA OLO

Da bi tužilaštvo moglo pokrenuti istragu i porcesuirati taj slučaj. Ili vi imate drugačija saznanja onda to ne valja.

FEDŽAD FORTO

Da krenemo redom. Vi ste iskusni, imali ste tužilačku karijeru ovdje prije, gospodin Aranut koji je pravo studirao u Americi, ja se sad tu osjećam malo na klizavom terenu, jer nisam baš najjači. Što se tiče te evropske prakse mogu e da se ona još negdje koristi, ali ja govorim ono što sam ja našao u svom istraživanju. Ja ovdje imam kopiju te presude iz Visokog, i uvijek na dvije stranice citira na dugo i na široko tu evropsku praksu i evropsku konvenciju o ljudskim pravima i temeljnim slobodama. Avdija Avdić iz Visokog. Da li još neko koristi ili ne kosriti stvarno ne znam, kada sam vidjeo tu presudu iz Visokog otkrivao sam ipak da takvu presudu vidim u Sarajevu ili Banja Luci gdje neki krem pravosuđa prije nego ovdje. Vidim svakačast tom sudiji i presuda mu je izdržala žalbu. Sud u Zenici, kantonalni, drugostepeni je podržao i u potpunosti tu njegovu presudu.

Što se tiče vašeg drugog pitanja šta je razlog ove blage politike kažnjavanje ili ne kažnjavanje stvarno bih volio to da dokučim šta je. Da li je u pitanju možda generalni odnos prema medijima. Možda mi nekad tražimo previše, a da to što se nama uinilo strašno možda su to ne svhati tako. Volio bih a baš u em u dijalog sa nekim iskusnim pravnicima i baš ljudima ko vi, idealni ste i u politici ste i dobar ste pravnik pa da dođemo zajedno do nekih zaključaka, preporučimo neke mjere da se nešto da u proceduru. Jer vidite, ako je išta tu jedinstveno u ovoj Bosni i Hercegovini je vidimo taj odnos prema medijima. Vidjeli smo slučajeve iz Banja Luke, Bjeljine, Sarajeva,

Mostara kada je taj negativan odnos sudstva prema medijima manje-više izbalansiran. Mogu e da u nekim slu ajevnim mi o ekujemo previše, po injeno krivi no djelo nije onako strašno kako se nama inilo. Možda sa druge strane sudije gledaju na taj slu aj kao na savaki drugi i ne vide specifi nost, šta zna i onemogu iti slobodu govora. Zamislite da sad vi iz opozicije ili vlasti zabranim da govorite u Parlamentu, pa na šta bi taj Paralnmet li io. Nebiste trebali ni dolaziti. Zamislite sad situaciju gdje novine ne mogu objaviti ono što žele. I zato bi sudovi, po meni trebali da imaju, malo ve e razumjevanje, kada su u pitanju slu ajevi prijetnji novinarima. Ako taj neki iz Bratunca kriminalac prijeti novinarki iz Banja Luke da e je ubiti, jer je ona nešto o migrantima pisala to ipak ima puno ve u težinu nego kad se ja igram na Facebooku pa napišem, „ ma daj ubi u te kad te vidim“ nako iz šale. Mislim jednostravno nije to isto kao ono kada vi ciljano novinarki prijetite zbog pisanja u odre enoj temi.

I ovo vaše zadnje pitanje, ja sam bio u kontaktu sa kolegama iz Raporta, ono što sam stavio u izvještaju to je ono što su mi oni rekli, dalje ne znam za šta je specifi no kolegica pozvana. Da li kao svjedok Tužilaštvu u smislu da li ona ima novih saznanja o slu aju Diploma koje bi bile korisne Tužilaštvu ili je ona pozvana u drugom svojstvu. Morao bih pitati. Ja sam, bile se rekle kolege iz Raporta da e do i, nisam vidjeo da su došli. Da su ovdje mogli bi lako utvrditi. Jesam li vas...

ALMA OLO

Odogovrili ste, hvala

DAMIR ARNAUT

Bilo je pokušaja da nam se zabrani, ne samo da govorimo nego da konstituišemo ovu komisiju i ataka na legitimitet ove komisje. Gospodin Borenovi se javio. Izvolite

BRANISLAV BORENOVI

Pazite, vi što ste rekli zamilite te nenormalne situacije, one mogu postati vrlo brzo raelnost. Jer mi imamo ovdje neku duboku podjelu i podjelu me u ljudima. Imamo jedan dio javnosti pa i gra ana koji glorifikuju napade na novinare. Kao da je to normalno. To se dešava u praksi sve eš e i eš e. Imamo ovdje novinarku napadanu od javne politi ke li nosti najve eg ranga i to ne jednom nego više puta. I to jednom kad pro eu adekvatne sankcije, drugu, te i, put postaje pravilo

te izopa ene stvari postaju pravilo ponašanja. Model ponašanja. Ljudi, mi imamo jednu vrlo ozbiljnu situaciji u kojoj se borimo svi zajedno koji koliko toliko barem slobodno mislimo i razmišljamo protiv jedne zle pošasti koja je zavlada i koja polako preuzima dominaciju da sve ono o čemu vi govorite u nekim normalnim demokratskim društvima za osudu, ovdje postaje pravilo. I s te strane ja mislim da je važno prvo insistirati na javnosti rada svih da kažem institucija koje su pod navodnicima kako mi volimo reći, narodne, koje su plaćene javnim novcem. I jedino ta javnost nas može sačuvati ili može zanačajno uticati da te institucije poboljšaju svoj rad, a tu prvenstveno mislim na pravosuđe. Ali imamo jednu drugu stvar. Kad imamo u javnosti rad i ponašanje određenih ljudi koji sebi dozvoljavaju da rade nenormalne stvari koje prođu onaku, uz političku osudu pa to uradi još neki podjelu unutar javnosti, pa nema adekvatne reakcije od strane pravosuđa. Bilo je prije pet svjedoka, imate sada televizijski prenos. Ministar udara poslnika. I jedan javni servis koji treba da bude servis, kojeg plaćaju građani, plaćam i ja osam maraka svaki mjesec kao svaki građanin koji živi u FBiH i RS. I nebi ja medije posmatrao tako. Jasnu podjelu između medija koji su plaćeni mjesečno, od strane svih građana bez obzira da li pripadaju jednoj ili drugoj političkoj opciji i oni koji su privatni, koji imaju svoj interes, to su dva potpuno različita svijeta. Dva različita svijeta. I zato sam želio da ovo kao jedan kometar bude, da mi imamo mnogo ozbiljniji problem nego što nekad možda i stidljivo govorim otome. Svako od nas. Iz svake političke partije iz koje dolazimo. Svi mi imamo unutar naših politika možda ljude sa kojim se ne slažemo manje više. Mi moramo te pojave pokušavati iskorjeniti i mislim da je tu značajna uloga pravosuđa. Da to ne smije više ostati samo na javnoj osudi onog dijela medija ili onog dijela politika ili onog dijela nevladinog sektora ili onog dijela građana, a s druge strane imamo kontra navijače koji u suštini u dubini duše to glorifikuju, to im se sviđa, to je reality, to je tenzija, to je pravilo ponašanja, to u glasovi. Vi ako bobijate glasove i izbore na nasilju prema političkom suparniku, prema novinaru onda ovo društvo Boga mi ne ide u dobrom pravcu.

DAMIR ARANUT

Gospodine Forto, izvolite, imali ste..

FEDŽAD FORTO

Samo bih podržao dosta ovoga što je gospodin Borenovi rekao. Svjedoci smo svi tih davanja svakakvih izjava koji se prenose bez ikakve, kontrole dedukcije. Samo sam htjeo da možd pojasni mneke stvari. Tu ste u pravu kad jednim pustite pa drugu put, pa dođe to što sam i rekao na početku, vi ste davali izjavu, da je napad na novinare postao kod nas društveno poželjno ponašanje. Došli smo do toga i da mi, pripadnici novinarske profesije, odjednom se kad idemo na zadatak i olo opasniji svjestan si da te nećeniko braniti. Znaš i ideš svjesno da nećeš imati nikakva leđa iza sebe i da tebe neće stati sud kao organ države. Da te može neko prebiti da ti može uništiti opremu i da se čak i staverati atmosfera javnosti da je dobro što te neko izmlatio ili uništio ti opremu.

Kad su u pitanju rad pojedinih medija, ja bih htjeo da pojasnim samo u ime društva koje predatavljam. Društvo novinara nije asocijacija pojedinih medije nego, pojedinih novinara, nego pojedinaca koji se u lanjuju. Tako da ja ne mogu govoriti u ime jednog medija protiv jednog medije, jer mi imamo članstvo gotovo 400 članova, sa plaćenom članarinom iz BiH, i članovi smo međunarodne Federacije novinara, svakinaš član može aplicirati da dobije tu svjetsku karticu koja opet otvara stvarna osva vrata u svijetu. Ali inače slažem se s vama da je neko iz političkog svijeta to rekao da je a jednom pustiš, drugi put pustiš, treći put pustiš i to postaje pravilo. I da nešto moramo stvarno učiniti, apelujem i na vas kao pramentarce da organizujemo dali neki okrugli sto, gdje ćemo morati proizvesti neka zakonska rješenja. To je ono gospodine Damire što smo razgovarali, kadaste bili vi kod nas u posjeti, a i mi kod vas, da vidimo gdje su, da analiziramo pravosudni sektor. Da vidimo gdje su te, gdje bi se to moglo pojačati, da li krivini zakon ili nešto drugo, doiniejti neki novi zakon. Znam da nešto treba na Federaciji, nešto na RS-u, nešto na državi, nešto po kantonima. Imamo uređenje kakvo imamo, ali nešto se moraučiniti neke stvari se moraju presjeći. Bojim se da sljedeći put neće biti šaka u glavu, nego da će biti ...

BRANISLAV BORENOVI

Ako dozvolite.

FEDŽAD FORTO

Samo izvolite

BRANISLAV BORENOVI

Nemerno sam poustio da kažem jednu, ali i drugu stranu istine. Ja recimo više kao politička ličnost ili kao privarno lice, nego u skladu s prema sudovima sa tužbama za klevetu. Jer sam ih dovoljno izgubio, zato što imamo pristrasno pravosuđe. Molim vas lijepo moramo mi voditi računa o zaštiti i nas od medija koji su klevetnički. Na RTRS-u je objavljeno da sam ja dio organizovane kriminalne grupacije koja je dobila neke silne pare od neke donacije. Ja bi volio, a nisam marke dobio. Pazite, egzaktno, pet ili osam miliona dolara. I logično je bilo da tužim taj medij RTRS. Tužile tri političke partije opozicione, iz RS, predsjednici stranaka. Pošto je najvažnija stranka registrovana ovdje na Sokocu, bio je nadležan općinski sud na Sokocu, zahtijevajući taj slučaj trajao je godinu, dvije i rečeno je nemate nikakav argument za tužbu za klevetu jer sve je jasno rečeno. Zato što je to potpuno pod utjecajem vladajuće stranke ne smiju presuditi. I nas je to koštalo 9 000 KM. Znači šteta koju moramo, sudske troškove. Rekajte, dovode nas u situaciju da ne smijete da tražite pravnu zaštitu i ako ste u pravu. Jer znate da ne možete dobiti zaštitu od sudova koji su potpuno pod utjecajem jedne stranke. Ne znam ni ja, nebitno pojedinca, grupacije, moram nika. Pazite apsurd.

FEDŽAD FORTO

Ako mogu samo ovo što ste vi rekli da, istražuju i ove slučajeve koje smo imali. U nekim slučajevima je neko rekao, pa normalno da je presudio jer ona je porodica nekoga iz političkog spektra. Sve je tu izmješano, politička moć ekonomska moć, pravosuđe bojim se da je tu puno toga ugrađeno i da će nam trebati godine i decenije da to vratimo na iole normalan kolosijek.

DAMIR ARNAUT

Gospođa Marinković.

BRANISLAV BORENOVI

Samo jedna stvar, ali mi grješimo, sad apropos ovoga ćemo objaviti ime tog sudije ihtava taj slučaj, pa neka se zna kako se zove imenom i prezimenom.

FEDŽAD FORTO

Ja sam obojavio imena sudija i pozitivna i negativna.

DAMIR ARNAUT

Gospo a Marinkovi Lepi izvolite

MIRJANA MARINKOVI LEPI

Ja mislim da je više raloga zbog ovakvog odnosa javnosti prema medijima. Zana i prije svega znamo da imam medija koji igraju na kartu senzacionalizam. Znamo da možda i do neke mlake reakcije novinara dolazi zbog njihovog lošeg materijalnog položaja, no i polit i ara i tako dalje. Ja imam obi aj re i da u BiH umjesto da se polit ari boje medija, boje u smisliu kako e mediji ragovai na njihov rad i na ono što onirade u zakonoavnim organima, kod nas je obratno. Polit ari imaju i te kakav uticaj na medije, ja bih, ja sam to pitala i kada su bili drugi predstavnici udruženja, da li možda razmišljate da nekad možda i previše mlako reagujete, odnosno da dozvoljavate, sebi, dakle kao profeionalac, kao novinar, da se zista prema vama odnose pogortvo pojedini mo nici sa jako malo poštovanja što je više da velikom dozom potcjenjivanja, sa drskosti, vulgarnosti, bezobraznosti i tak odalje. Dakle, da li bi neki upravo bunt, uslovne re eno novinara, prije svega u smislu ignorancije takvih ljudi ili predstvnika polit i ara itd, možda moglo dovesti do neke promjene u razmišljanju. Jer ako neko nema, neko dati izjavu, ne e izjava ni oti i u eter.

I dugo bih samo ja rekla da se mi zaista stavljamo na raspolaganje zasve ono što smatrate kao udruženje da bismo mogli u zakonodavano obliku promijeniti. I ako evo ja mogu re i da sam se ja stavila na raspolaganje jednom od udruženja novinara pa nikad ljudi nisu reagovali niti, obzirom da sam ja i diplomirani pravnik i doktor nauka iz oblasti odnosa s javnoš u. Vrlo dobro znam šta je to. Da li možda smatrate da je neka vaša ja a reakcija ili neki bunt možda, lijek osim ovog drugog što je evo naš posao da nekako zakonski uredimo neke stvri.

FEDŽAD FORTO

Evo ja u vam navesti slušaj. Ja sam u nekim godinama sad nisam na terenu, mlade kolege više idu na teren, ja radim posao urednika. Jednom kada sam pratio sjednicu Predsjedništva, još su bili Radmanović, Komšić, Silajdžić su bili u Predsjedništvu. Sat vremena je kasnila press konferencija bez ikakvog obrazloženja. Mi smo tada napustili konferencijsku salu, jedni drugima smo davali izjave. Jedina vijest koja je otišla sa sjednice je bila, uglavno mogu reći da smo kolega iz Srne i ja, mogu reći da smo bili kolovođe, dali te izjave. Osjetilo se nakon toga veće poštovanje. Mogu vam reći da sam taj dan imao stotinu poziva. Nisam tada imao ni status urednika, niti sam bio aktivan u društvu novinara. Prvi poziv koji sam dobio je bio iz misije OSCE-a, ako vam bilo kako, ko vas dira mene zovnite mi ćemo vas braniti. Pa su iz predsjedništva zvali, pa što ste otišli mogli ste sačekati. Uopšte suprotno od očekivanog. Nisam osjetio nikakav pritisak nego naprotiv izvinjenja i obećanja da će drugi put biti drugačije. E sad jeli to do kolega koj to dožive. Ja bih zaista, ako ima između njih više sloge ima mećusobne solidarnosti, ako se jedan političar odnosi neprijetno prema jednom kolegi, bez obzira o kome se radi, trebalo bi složno da reagiramo ili odemo ili napusimo ili javno kažemo. Što ste rekli sad ima raznih medija, otvorićemo tu jednu temu da se svašta objavljuje. Živimo u doba koje živimo. Svako danas može napraviti web stranicu. Napraviti medij. Tu vam ne treba nikakva pamet posebna. Velika je tu tema kako se boriti protiv tog niza lažnih vijesti koje kreiraju stranicu koja ima slično ime ili sličan logo nekome mediju. Umjesto Dnevni avaz napišete Društveni avaz, sličan logo stavite i puštate vijesti preko Facebooka i Twetera i veliki broj ljudi će se zaključiti sigurno. Tu bi sada zakonodavstvo trebalo da ima svoju ulogu. Ko to registrira, na koji način, registri medija, strašno puno tu kasnimo.

DAMIR ARNAUT

Gospođo Pekić ima još pitanje, pa ćemo okončati jer imamo u dva sata, trebamo biti tačno uključeni u ovaj poziv sa ambasadorom.

MIRJANA MARINKOVIĆ LEPI

Ja u samo kratko obzirom da nemamo puno vremena. Jasno mi je da je u našem slučaju medija u radu i ocjeni pravosuđa u BiH veliko, s jedne strane vi se pojavljujete kao znak javnosti, pošto postoji i taj opravdani javni interes, da sve što se dešava u pravosuđu da vi to predstavite javnosti i da javnost bude informisana o svemu. Jasno mi je iz vašeg, da su internim pravilima i aktima i sud i

VSTV je praktično ograničio rad medija. S druge strane pojavljete se kao glas javnosti, a s druge strane se pojavljete kao oštećena strana, oštećena strana u tim sudskim procesima. U tom vašem svestranom učestvovanju imam osjećaj da je ta zaštita novinara je bez adekvatne, i napadi na novinare, su bez adekvatnih reakcije pravosuđa i politike. Ali i ono što je meni čudno i bez adekvatne reakcije svih medija. Tako da me interesuje, da ste i vi unutar sebe podjeljeni, što entitetski što na razna druga društva. Ali napad na novinara, je napad na novinara, napad na ženu novinara je nešto što je strašno u vašoj profesiji. I ta reakcija koja izostane. Mene interesuje imate li vi saradnju između udruženja novinara oko te granice ispod koje ne treba da se ide. Kad se radi o novinarskoj poziciji.

FEDŽAD FORTO

Opet ću govoriti kroz svoje. Ja zaista ne gledam, ka je bio ovde, maloprije smo spominjali RTRS u negativnom kontekstu. Kada je njihova ekipa prošle godina napadnuta pred Predsjedništvom, neko je pljunuo njihov automobil, bini mi se, po karoseriji. Intervenirao je MUP, prvi sam bio zato, i odmah smo uradili saopštenje i stali u zaštitu tih kolega. Jer je uvijek došao da radi svoj posao. Parkirao je auto ispred zgrade Predsjedništva što bi trebalo da bude najsigurnije mjesto u državi dozvoljava se da neko priđe i pljuje po autu. Ako zauzmemo takav stav možemo napredovati. Mi između sebe naše reakcije. Na žalost, previše sam imao slušanja, kažem vam vrlo je lako meni to utvrditi kada objavimo saopštenje, osuđujemo napad protiv xy s velikom dozom vjerovatnoće mogu se kladiti gdje će to saopštenje biti objavljeno, gdje neće, negdje će možda biti možda neće. Nisu samo političke tučnjave, nekada je i nonkurancija, zavist. Na žalost u novinarstvu ima puno toga, kao u nekim drugim profesijama „šta on zna“, „ja sam najpametniji“. Njega čak štaviše ova međuentitetska saradnja je puno manji problem nego ovo između. Mislim da je to gospodin, Brane jako dobro to dektirao. Kako ti politički sukobi najveće u žestinu imaju unutar istih etničkih grupa. To se reflektira i na pisanje pojedinih medija pa su ta prepucavanja puno učestalija i žestolija unutar iste etničke grupe nego što se prebacuju preko nacionalnih ili entitetskih linija.

DAMIR ARNAUT

Hvala vam još jednom gospodine Forto. Na ovom iscrpnom svjedočenju, na svim ovim iscrpnim primjerima, na koje ste ponovo ukazali. Hvala članovima komisije na pitanjima koji su produbili diskusiju i hvala također predstavnicima medija koji su se malo uključili. Ja se nadam da ćemo

imati još prilike da razgovaramo o konkretno medijima i pravosuđu. Pogotovo ovaj dio koji se tiče poboljšanja zakonskog okovira i veće primjene evropske konvencija na sudovima BiH. Hvala još jednom ja otvaram formalnosti radi trećeg u tekućem.

Ad.3. Tekuća pitanja

S obzirom da nema prijavljenih zaključaka ujem 20 sjednicu privremene istražne komisije.